USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2022/1838

ze dne 4. května 2022

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku pro evropskou vysoce výkonnou výpočetní techniku na rozpočtový rok 2020

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku pro evropskou vysoce výkonnou výpočetní techniku na rozpočtový rok 2020,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0078/2022),

A. vzhledem k tomu, že společný podnik pro evropskou vysoce výkonnou výpočetní techniku (dále jen „společný podnik“) byl zřízen v roce 2018 nařízením Rady (EU) č. 2018/1488 ([1]), a to na období do 31. prosince 2026, a jeho úkolem je vyvinout, uvést do provozu, rozšiřovat a spravovat v Unii integrovanou infrastrukturu světové úrovně pro superpočítače a data a vybudovat a podporovat vysoce konkurenceschopný a inovativní ekosystém vysoce výkonné výpočetní techniky;

B. vzhledem k tomu, že společný podnik zahájil svou samostatnou činnost dne 23. září 2020;

C. vzhledem k tomu, že podle nařízení (EU) 2018/1488 jsou zakládajícími členy společného podniku Unie zastoupená Komisí, země, které jsou členy společného podniku (dále jen „zúčastněné státy“) a dvě soukromá sdružení, která jsou členy společného podniku (zastoupená Evropskou technologickou platformou pro vysoce výkonnou výpočetní techniku (ETP4HPC) a sdružením Big Data Value Association – Sdružení pro hodnotu dat velkého objemu, BDVA) (dále jen „soukromí členové“);

D. vzhledem k tomu, že podle nařízení (EU) 2018/1488 činí maximální finanční příspěvek Unie na společný podnik, včetně prostředků ESVO, 486 000 000 EUR, což zahrnuje maximálně 386 000 000 EUR z programu Horizont 2020, včetně nejméně 10 000 000 EUR na administrativní náklady, a maximálně 100 000 000 EUR z Nástroje pro propojení Evropy; vzhledem k tomu, že zúčastněné státy mají přispět na administrativní náklady společného podniku částkou alespoň ve výši 10 000 000 EUR a navíc mají přispět na provozní náklady společného podniku částkou, která odpovídá finančnímu příspěvku Unie (486 000 000 EUR); vzhledem k tomu, že se předpokládá, že zúčastněné státy přispějí na provozní náklady společného podniku částkou ve výši nejméně 476 000 000 EUR; vzhledem k tomu, že soukromí členové mají přispět společnému podniku částkou alespoň 422 000 000 EUR, včetně 2 000 000 EUR na administrativní náklady, nebo zajistí, aby touto částkou přispěly jejich členské subjekty a přidružené subjekty; vzhledem k tomu, že podle víceletého finančního rámce na období 2014–2020 má být příspěvek Unie na správní náklady předfinancován tak, aby pokryl provozní náklady pouze do roku 2023; vzhledem k tomu, že zúčastněné státy a soukromí členové hradí správní náklady společného podniku v plné výši od roku 2024;

Obecné informace

1. konstatuje, že dne 18. září 2020 Komise předložila návrh nového nařízení Rady, který společnému podniku umožňuje pokračovat ve vývoji vysoce výkonné výpočetní techniky v Evropě v příštím desetiletí v kontextu nově přijatého víceletého finančního rámce na období 2021–2027; podotýká, že výsledkem bylo přijetí nařízení Rady (EU) 2021/1173 ([2]); dále podotýká, že sdružení BDVA si v roce 2020 změnilo svůj název na Data, AI and Robotics (Data, umělá inteligence a robotika – DAIRO);

2. konstatuje, že v září 2020 došlo k převodu účetního systému, v říjnu 2020 Komise převedla finanční prostředky a v červnu 2020 byl účetní Komise jmenován účetním společného podniku;

([1]) Nařízení Rady (EU) 2018/1488 ze dne 28. září 2018, kterým se zřizuje evropský společný podnik pro vysoce výkonnou výpočetní techniku (Úř. věst. L 252, 8.10.2018, s. 1).

([2]) Nařízení Rady (EU) 2021/1173 ze dne 13. července 2021, kterým se zřizuje společný podnik pro evropskou vysoce výkonnou výpočetní techniku a zrušuje nařízení (EU) 2018/1488 (Úř. věst. L 256, 19.7.2021, s. 3).

Rozpočtové a finanční řízení

3. konstatuje, že ze zprávy Účetního dvora o ověření roční účetní závěrky společného podniku (dále jen „zpráva Účetního dvora“) vyplývá, že účetní závěrka za rok 2020 zobrazuje věrně ve všech významných ohledech finanční situaci společného podniku k 31. prosinci 2020, výsledky jeho činností, jeho peněžní toky a změny čistých aktiv za daný rok v souladu s jeho finančním nařízením a s účetními pravidly, která přijal účetní Komise; na základě zprávy Účetního dvora dále konstatuje, že uskutečněné operace, na nichž se zakládá účetní závěrka, jsou ve všech významných ohledech legální a správné;

4. konstatuje, že na konci roku 2020 činily poskytnuté příspěvky celkem 190 919 000 EUR ve formě peněžních příspěvků Unie, z čehož 188 549 000 EUR bylo určeno na provozní náklady a 2 370 000 EUR na administrativní náklady; dále konstatuje, že na konci roku 2020 dosáhl finanční příspěvek zúčastněných států částky 28 862 000 EUR; připomíná, že v peněžních příspěvcích na provozní náklady jsou zahrnuty také neuhrazené peněžní příspěvky za rok 2020 ve výši 12 296 000 EUR, na které byl vydán inkasní příkaz, ale dosud nejsou uhrazené; dále podotýká, že na konci roku 2020 nebyly evidovány žádné schválené věcné příspěvky zúčastněných států či soukromých členů k operačním činnostem;

5. bere na vědomí, že společný podnik měl v rozpočtovém roce 2020 k dispozici, a to včetně nevyužitých rozpočtových prostředků z předchozích let, účelově vázaných prostředků a prostředků přerozdělených na příští rok, konečný rozpočet zahrnující prostředky na závazky ve výši 509 075 000 EUR a prostředky na platby ve výši 181 489 000 EUR; na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že pokud jde o projekty programu Horizont 2020, míra plnění prostředků na závazky činila 95,5 % a míra plnění prostředků na platby 22,5 % a že nízkou míru plnění prostředků na platby lze částečně vysvětlit tím, že Komise na společný podnik poté, co dne 23. září 2020 dosáhl finanční autonomie, převedla celý roční rozpočet na platby;

6. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že zpoždění při přijímání klíčových zaměstnanců spolu s dopadem pandemie COVID-19 na plánované náklady na IT, komunikaci, služební cesty, schůze, akce a další služby na konci roku 2020 výrazně snížilo míru plnění rozpočtu na administrativní platby, který představuje přibližně 1,5 % celkového dostupného rozpočtu, a to na 16,5 %; připomíná, že společný podnik nevyužil všechny prostředky na závazky na administrativu a že v důsledku pandemie a skutečnosti, že se společný podnik stal v září 2020 samostatným, bylo na závazky přiděleno pouze 29 % prostředků z rozpočtové hlavy 1 a 19 % prostředků z hlavy 2;

7. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že na rok 2020 byl plánován provozní rozpočet společného podniku na předběžné financování související s pořízením tří předchůdců exa-kapacitních superpočítačů a pěti peta-kapacitních superpočítačů (PetaSC) ve výši 134 874 000 EUR a na dokončené výzvy k předkládání návrhů na částku 44 052 000 EUR; konstatuje, že na konci roku 2020 byly provedeny platby předběžného financování pouze u podepsaných smluv týkajících se předchůdce exa-kapacitních superpočítačů (Leonardo) a PetaSC ve výši 34 288 000 EUR a podepsaných grantových dohod ve výši 6 083 000 EUR, což vedlo k nízké míře plnění u prostředků na operační platby, která tak dosahovala 22,6 %; vyzývá společný podnik, aby o situaci v této oblasti informoval orgán příslušný k udělení absolutoria;

Zadávání zakázek a zaměstnanci

8. konstatuje, že na konci roku 2020 bylo dokončeno celkem jedenáct výběrových řízení, včetně řízení na místo výkonného ředitele, a vybraní zaměstnanci pro společný podnik pracují; na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že společný podnik zatím nemá vyřešenou otázku klíčových administrativních pracovníků, což představuje riziko nedostatků ve finančním, rozpočtovém a personálním řízení a v postupech vnitřní kontroly operačních plateb a věcných příspěvků, a že vysoký podíl smluvních zaměstnanců (74 %) může v blízké budoucnosti vést ke značné fluktuaci zaměstnanců, a tím i dalším rizikům pro systémy řízení; poukazuje na to, že by to mohlo negativně ovlivnit celkovou výkonnost společného podniku, například v souvislosti s udržením klíčových kompetencí, nejasným vyvozováním odpovědnosti a nízkou efektivností zaměstnanců; vyzývá společný podnik, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o dalším vývoji v této oblasti;

9. dále na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že podle názoru Účetního dvora je personální obsazení společného podniku vzhledem k současné pracovní zátěži společného podniku v současné době nedostatečné, pokud jde o administrativní a provozní procesy a jeho první důležité činnosti, a že během ustavení organizační struktury v roce 2020 se společný podnik soustředil především na zajištění hlavních provozních procesů a úkolů, ale nemohl v souladu se schváleným plánem pracovních míst najmout klíčové administrativní pracovníky, zejména manažera administrativy a financí a manažera pro vnitřní kontrolu a koordinaci auditu; na základě výroční zprávy o činnosti společného podniku připomíná, že jakmile se společný podnik osamostatnil, byl koncem roku 2020 zahájen nábor na pozici účetní a rozpočtový úředník, úředník pro právní otázky a úředník pro lidské zdroje, a tito tři zaměstnanci se ujali svých funkcí v roce 2021;

10. se znepokojením bere na vědomí problémy spojené s pandemií COVID-19 pro zaměstnance, zejména s ohledem na odlišné životní situace, nedostatečný přístup do kancelářských prostor a možné účinky izolace; žádá společný podnik, aby se zaměřil na dobré životní podmínky zaměstnanců, řízení stresu a rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem; žádá vedení společného podniku, aby zajistilo vhodné podpůrné struktury pro zajištění psychické pohody zaměstnanců;

11. podotýká, že v roce 2019 byly zahájeny výzvy k předkládání návrhů týkající se osmi superpočítačů (tří předchůdců exa-kapacitních a pěti peta-kapacitních superpočítačů), které byly vyhodnocovány v průběhu roku 2020; konstatuje, že po získání samostatnosti společný podnik uzavřel smlouvy na šest vysoce výkonných počítačů, přesněji pak čtyři smlouvy týkající se peta-kapacitních superpočítačů (MeluXina, Euro-IT4I/Karolina, VEGA a PetaSC/Discoverer) a dvou předchůdců exa-kapacitních superpočítačů (Leonardo a LUMI);

12. poznamenává, že společnému podniku bylo formálně oznámeno, že jeden z prodejců podal u Soudního dvora Evropské unie návrh na zrušení rozhodnutí společného podniku ze dne 29. září 2020, které se týká postupu pořízení, dodání, instalace a údržby hardwaru a softwaru předchůdců exa-kapacitních superpočítačů; vyzývá společný podnik, aby informoval orgán příslušný k udělení absolutoria o dalším vývoji situace v této oblasti;

Výkonnost

13. konstatuje, že společný podnik měl v roce 2020 tři hlavní cíle, konkrétně dosáhnout samostatnosti, provést výzvy v oblasti výzkumu a inovací pro rok 2020 a provádět činnosti v oblasti infrastruktury;

14. konstatuje, že v souladu s příslušnými ročními pracovními plány byly v roce 2019 zveřejněny dvě výzvy („Towards Extreme Scale Technologies and Applications“ (Směrem k technologiím a aplikacím s extrémně velkou kapacitou) a „Innovating and Widening the HPC use and skills base“ (Inovace a rozšíření základny pro využití a dovednosti v oblasti vysoce výkonné výpočetní techniky)) a dvě v roce 2020 („Advanced pilots towards the European supercomputers and a Pilot on quantum simulator“ (Pokročilé pilotní systémy pro evropské superpočítače a Pilotní projekt kvantového simulátoru) a „Framework Partnership Agreement in European low-power microprocessor technologies (Phase 2)“ (Rámcová partnerská smlouva o evropských nízkopříkonových mikroprocesových technologiích (fáze 2));

15. vítá skutečnost, že z celkového počtu 37 odborníků bylo podle výroční zprávy o činnosti společného podniku za rok 2020 43 % žen a 57 % mužů a že tito odborníci pocházeli z 23 různých zemí; vybízí společný podnik, aby si tuto úroveň genderové vyváženosti zachoval i v budoucnu;

16. konstatuje, že v roce 2020 se ve výroční zprávě o činnosti za rok 2020 objevují pouze některé obecné klíčové ukazatele výkonnosti programu Horizont 2020 a že konečné klíčové ukazatele výkonnosti společného podniku Horizont Evropa budou aktualizovány v souladu s revidovaným nařízením o společném podniku přijatým v srpnu 2021; vyzývá společný podnik, aby o situaci v této oblasti informoval orgán příslušný k udělení absolutoria;

Vnitřní kontrola

17. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že společný podnik má spolehlivé postupy kontroly *ex ante* založené na finančních a operačních dokumentárních přezkumech a že koncem roku 2020 zavedl rámec vnitřní kontroly Komise, který je z velké části založen na sedmnácti zásadách vnitřní kontroly, ovšem pokud jde o zásady kontroly týkající se hodnocení rizik a kontrolních a monitorovacích činností, musí společný podnik ještě dokončit několik opatření; vyzývá společný podnik, aby o situaci v této oblasti informoval orgán příslušný k udělení absolutoria;

18. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že na konci roku 2020 společný podnik neměl vypracované spolehlivé postupy pro validaci a certifikaci věcných příspěvků vykázaných zúčastněnými státy a soukromými členy, ani nestanovil vhodný účetní postup pro uznávání těchto věcných příspěvků; zdůrazňuje skutečnost, že tato situace omezuje schopnost společného podniku řídit, monitorovat a podávat zprávy o dosažení minimální úrovně věcných příspěvků, které mají tyto zúčastněné státy a soukromí členové poskytnout; vyzývá společný podnik, aby o situaci v této oblasti informoval orgán příslušný k udělení absolutoria; konstatuje, že v jednotlivých společných podnicích existují různé postupy výpočtu věcných příspěvků, a vyzývá k jejich harmonizaci;

Prevence a řešení střetů zájmů a strategie boje proti podvodům

19. konstatuje, že společný podnik vypracoval komplexní soubor pravidel a postupů, aby svým zaměstnancům zajistil jasný rámec pro jejich činnosti, a že tato pravidla se uplatňují v rámci celé jeho správní struktury;

20. konstatuje, že správní rada společného podniku přijala a bude provádět společnou strategii boje proti podvodům v oblasti výzkumu na základě svého rozhodnutí č. 7/2021.